

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДИТИНОЦЕНТРИЗМ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

Освітня програма «Початкова освіта»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 14 від "09" червня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дитиноцентризм в освітньому просторі НУШ
Викладач (-і)	доц. Ілійчук Любомира Василівна
Контактний телефон викладача	+380507075060
E-mail викладача	liubomyra.iliichuk@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (четвер, 13.30 год., 303 ауд.)
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Дитиноцентризм в освітньому просторі НУШ» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на другому курсі у четвертому семестрі. Даний курс присвячений розкриттю питань організації освітнього середовища Нової української школи на засадах дитиноцентризму. У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти отримують знання про основні положення і концептуальні засади Нової української школи, особливості організації освітнього простору НУШ, розвиток ідей дитиноцентризму у педагогічній теорії і практиці та їх впровадження в сучасних умовах реалізації концепції НУШ, шляхи реалізації принципів дитиноцентризму в освітньому просторі Нової української школи, особливості оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах НУШ, партнерську взаємодію учасників освітнього процесу в Новій українській школі, нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя в контексті реалізації Концепції НУШ.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає у тому, щоб розкрити теоретико-методологічні основи організації освітнього простору Нової української школи на засадах дитиноцентризму, сформувані у здобувачів вищої освіти відповідні професійні уміння та навички, а також здатність використовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни Ви ознайомитеся з особливостями організації навчального процесу у сучасній початковій школі на засадах дитиноцентризму; оволодієте комплексом педагогічних умінь та навичок відповідно до потреб Нової української школи; навчитесь здійснювати пошук, аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію щодо шляхів організації освітнього середовища та особливостей оцінювання навчальних досягнень учнів в НУШ; навчитесь вирішувати стандартні та творчі професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи; оволодієте готовністю до практичного використання системи педагогічних знань, умінь і навичок в освітньому процесі сучасної початкової школи відповідно до вимог НУШ.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. - Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. - Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування. - Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами. - Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу. - Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей. - Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			16		
практичні заняття			14		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий		
Четвертий	Початкова освіта	Другий	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1 Розвиток ідей дитиноцентризму у педагогічній теорії і практиці	Лекція, практичне заняття	Квас О. Дитиноцентризм у науках про виховання: історичний аспект: монографія. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 300 с. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К.: Педагогічна думка. 2008. 424 с.	Написання есе або наукового повідомлення, опрацювання завдань для тестового контролю знань в системі дистанційного навчання (6 год.)	Максимальна оцінка - 5	один тиждень
Тема 2 Концептуальні засади Нової української школи	Лекція, практичне заняття	Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2019. 208 с.	Написання есе або наукового повідомлення, опрацювання завдань для тестового контролю знань в системі дистанційного навчання, нотування ключових положень Концепції Нової української школи (8 год.)	Максимальна оцінка -5	один тиждень

<p>Тема 3 Особливості організації освітнього середовища НУШ</p>	<p>Лекція-конференція практичне заняття</p>	<p>Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2019. 208 с.</p>	<p>Підготовка есе або наукового повідомлення, опрацювання тестових завдань (8 год.)</p>	<p>Максимальна оцінка -5</p>	<p>один тиждень</p>
<p>Тема 4 Дитиноцентризм – один із ключових принципів НУШ</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2019. 208 с.</p>	<p>Підготовка доповіді і презентації, складання схеми і таблиці до теми, опрацювання тестових завдань, складання словника термінів (8 год.)</p>	<p>Максимальна оцінка -5</p>	<p>один тиждень</p>

<p>Тема 5 Шляхи реалізації принципів дитиноцентризму в освітньому просторі НУШ</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.</p>	<p>Складання списку бібліографічних джерел до теми, формування таблиці і схеми до теми, реферування наукової статті, анотація наукових поглядів до теми, створення презентації, опрацювання завдань для тестового контролю знань в системі дистанційного навчання, написання есе або наукового повідомлення (8 год.)</p>	<p>Максимальна оцінка -5</p>	<p>один тиждень</p>
<p>Тема 6 Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах НУШ</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ МОН №813 від 13.07.2021 р. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.</p>	<p>Складання словника до теми, здійснення аналізу та нотування ключових положень Концепції Нової української школи, опрацювання завдань для тестового контролю знань (8 год.)</p>	<p>Максимальна оцінка -5</p>	<p>один тиждень</p>
<p>Тема 7 Педагогіка партнерства як умова успішної взаємодії учасників</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Гущина Н.І., Орлова Т.Г., Кондратова Л.Г. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на</p>	<p>Підготовка доповіді і презентації, складання схеми і таблиці до теми,</p>	<p>Максимальна оцінка -5</p>	<p>один тиждень</p>

освітнього процесу в НУШ		<p>засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. К.: Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.</p> <p>Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.</p> <p>Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с.</p> <p>Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2019. 208 s.</p>	опрацювання тестових завдань, складання словника термінів (8 год.)		
<p>Тема 8 Нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя в контексті реалізації Концепції НУШ</p>	Лекція, практичне заняття	<p>Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.</p> <p>Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с.</p> <p>Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2019. 208 s.</p>	Підготовка есе абонаукового повідомлення, складання словника термінів і бібліографії до теми, опрацювання наукової статті, створення презентації, опрацювання завдань для тестового контролю знань (6 год.)	Максимальна оцінка -5	один тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою.</p> <p>Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу (50 балів) та балу за екзамен (50 балів).</p> <p>Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які</p>				

	<p>сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом впродовж семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за практичні заняття (максимально 30 балів), балу за контрольну роботу (максимально 15 балів) і балу за самостійну роботу (максимально 5 балів) та в сукупності може складати максимальнo 50 балів.</p> <p>Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення практичних занять. Підсумкова оцінка за практичні заняття виставляється студенту в кінці семестру і є середнім арифметичним всіх отриманих оцінок за практичні заняття та оцінок за відпрацьовані заняття, помножена на коефіцієнт «6» і заокруглена до цілого (максимально 30 балів).</p> <p>Результати екзамену (бал за екзамен) оцінюється максимальнo 50 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Контрольна робота виконується у письмовому вигляді.</p> <p>Вона складається із трьох питань, які охоплюють весь матеріал курсу у відповідності до навчальної програми.</p> <p>Контрольна робота максимальнo оцінюється у 15 балів (кожне із питань оцінюється максимальнo у 5 балів).</p> <p>Тривалість виконання контрольної роботи – 90 хв.</p>
Практичні заняття	<p>Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять і оцінюється в національній шкалі (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).</p> <p>Підсумкова оцінка за практичні заняття є середнім арифметичним всіх отриманих оцінок за практичні заняття та оцінок за відпрацьовані заняття, помножена на коефіцієнт «6» і заокруглена до цілого. Максимальна оцінка балів за практичні заняття 30 балів. Окремо оцінюється написання контрольної роботи (15 балів) і самостійна робота (5 балів).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю, якщо виконав більше 60% завдань курсу, відпрацював всі заняття і зарезультатами оцінювання (бали за практичні заняття, контрольну роботу і самостійну роботу) набрав більше 25 балів.</p>
7. Політика курсу	
<p>Присутність студентів на практичних заняттях, контрольній роботі та екзамені є обов'язковою.</p> <p>У процесі написання контрольної та екзаменаційної робіт неприпустимими є плагіат та списування.</p> <p>Обов'язковим для отримання допуску до екзамену є відпрацювання практичних занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.</p> <p>Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям, пройти тестування та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів (сума балів за практичні заняття, контрольну роботу і самостійну роботу) до екзамену не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент може отримати допуск до складання екзамену, відпрацювавши всі заняття і виконавши всі передбачувані види робіт, зокрема написання контрольної роботи, виконання самостійної роботи, тестування у системі дистанційного навчання.</p> <p>Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання.</p>	
8. Рекомендована література	

1. Барабаш О. Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу. *Учитель початкової школи*. 2018. № 8. С. 3–7.
2. Василега О. Адаптаційно-ігровий цикл навчання: урахування вікових особливостей дітей 6 – 8 – річного віку в контексті впровадження НУШ. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 12–15.
3. Вашуленко М. Надзвичайну для НУШ актуальність дослідницька має діяльність: формування дослідницьких умінь на уроках української мови. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 3–6.
4. Гетьман О. Щоб у навчанні мати успіхи помітні, освоюєм стратегії новітні: застосування прийомів розвитку критичного мислення на уроках навчання грамоти. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 32–34.
5. Гонківська О.В. Парадигми особистісно зорієнтованого підходу до виховання дитини. *Виховна робота в школі*. 2019. № 4. С. 5–6.
6. Гребеніченко Ю.М. Упровадження сучасних технологій навчання в освітньому середовищі Нової української школи. *Інформаційно – методичний збірник*. 2017. № 12. С. 70–79.
7. Гриценко О. Інформаційно-методичне забезпечення реалізації Держстандарту початкової освіти на основі роботи творчої групи. *Початкова школа*. 2018. № 3. С.1–5.
8. Гущина Н.І., Орлова Т.Г., Кондратова Л.Г. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. К.: Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
9. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-n#Text>
10. Дробчак Я. Урок-мандрівка як засіб формування в учнів початкової школи ключових компетентностей. *Початкова школа*. 2019. № 6. С. 51–53.
11. Іщенко О. Інтегрований підручник як основа формування «компетенцій майбутнього в учнів Нової української школи. *Початкова школа*. 2019. № 2. С. 38–39.
12. Квас О. Дитиноцентризм у науках про виховання: історичний аспект: монографія. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 300 с.
13. Кириленко С. Інноваційні освітні технології в реалізації концепції Нової української школи. *Інформаційний збірник для директора школи та зав. дит. сад.* 2019. № 6. С. 4–14.
14. Кірик М. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч. - метод. посіб. Львів: Світ, 2019. 208 с.
15. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.
16. Кононенко Ю.Г. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу Нової української школи. *Інформаційний збірник та коментарі МОНУ*. 2018. № 5. С. 23–25.
17. Косарева Н.П. Сучасний погляд на превентивне виховання в Новій українській школі. *Виховна робота в школі*. 2018. № 5. С. 31–42.
18. Космовський Б. Конструювання і моделювання в Новій українській школі. *Початкова школа*. 2019. № 6. С. 11–16.
19. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К.: Педагогічна думка. 2008. 424 с.
20. Кремень В.Г. Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін. Щоденна всеукраїнська газета «День». 2009. № 210 (3130). С. 1-6.
21. Курило В. Створення успішного освітнього середовища для гармонійного розвитку молодшого школяра. *Початкова школа*. 2019. № 2. С.1–4.
22. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ МОН №813 від 13.07.2021 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
23. Ніколенко О. Компетентності – сходинки до сучасного світу: інтеграція учнів у сучасний світ – головне завдання Нової української школи. *Всесвітня література в шк. України*. 2018. № 1. С.2–7.
24. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
25. Нова українська школа: порадник вихователю групи продовженого дня у закладах загальної середньої освіти: навчально-метод. посіб. Львів: Світ, 2019. 208 с.
26. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
27. Нова українська школа: порадник для вчителя: навчально-метод. посіб. / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
28. Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Нова школа у нових громадах: посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. К., 2017. 128 с.
29. Семчук Н. Нова українська школа: перша сходинка у реформуванні галузі освіти. *Інформаційний*

збірник для директора школи та зав. дит. сад. 2019. № 6. С. 14–18.

30. Сесик О.О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули «нової школи». Виховна робота в школі. 2017. № 3. С. 2–4.

31. Сидоренко В.В. Концептуальні засади Нової української школи: ціннісно-світоглядний аспект / Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х частинах : Ч.1. / наукова редакція, упорядкування: В.В.Сидоренко, Я.Л.Швень. К.: Агроосвіта, 2018. С. 121-128.

32. Сидоренко В.В. Нова українська школа: концептуальні орієнтири. Матеріали методологічного семінару з онлайн-трансляцією «Освітньо-філософські засади Нової української школи» (18 жовтня 2017 року, м. Київ). URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708457/>

33. Смоляк В. Ефективне освітнє середовище: налагоджуємо співпрацю всіх учасників навчального процесу: модель персонального навчального середовища вчителя початкової школи. Учитель початкової школи. 2018. № 4. С. 3–6.

34. Юрченко О. Навчання в радість: способи мотивування молодших школярів до навчання у школі. Учитель початкової школи. 2019. № 9. С. 35–37.

Викладач _____ Ілійчук Л.В.